*І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації:
'Svoboda', 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 133. ЦЕНТІВ 10 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 13-го ЛИПНЯ (JULY) 1957 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 133. VOL. LXIV.

ДЖІРАРДА СУДИТИМЕ ЯПОНСЬКИЙ СУД

НАЙВИЩИЙ СУД ЗДА ВИРІШИВ, ЩО ПЕРЕДАЧА ДЖІРАРДА ЯПОНСЬКОМУ СУДОВІ Є ЗГІДНА З КОНСТИТУЦІЄЮ

Вашингтон. — 11-го липня Найвищий Суд ЗДА голосами всіх 8-ох присутніх суддів (суддя Даґлес був неприсутній) вирішив, що уряд може видати військового спеціяліста Вільяма С. Джірарда японському судові, який судитиме його за те, що на стрілецькій площі до вправ вбив японську жінку. Найвищий Суд скасував рішення федерального судді, який домагався, щоб Джірарда судив американський військовий суд, бо коли б уряд видав його японському судові, то це було б порушенням конституційних прав американського громадянина. Найвищий Суд вирішив, що американські вояки, які перебувають закордоном, можуть користати тільки з тих американських прав і привілеїв, на які погоджується та країна, якої вони є гістьми. Згідно з американсько-японською умовою, американські військові суди можуть судити тільки за ті злочини, яких доконали американські вояки „в службі". Найвищий Суд умотивував своє рішення так: „Ми не знайшли конституційної перешкоди до того, щоб потвердити рішення федерального суду (про заборону видавати Джірарда японському судові). І тому цю справу могли б вирішувати дві інші частини уряду — виконна і законодатна". Джірард вистрелив був із мінометa порожню пачку від патронів на японську жінку Нака Сакаї, і тим її вбив, до чого він сам признався. Рішення Найвищого Суду вияснило дуже важливу справу, від якої залежала справа перебування американських збройних сил в багатьох заприязнених країнах світу. Коли б Найвищий Суд був вирішив, що Джірарда має судити американський суд, то це було б порушило умови ЗДА з кільканадцятьма державами, які реґулюють справу судівництва над американськими вояками. Треба б було тоді відкликати ті війська, бо жадна держава не схотіла б погодитися на те, щоб на її території діяли чужі суди. Секретар оборони Чарлз Е. Вилсон заявив після того рішення, що є причини думати, що японський суд (там нема суддів присяжних) справедливо вирішить справу американського вояка. Те саме сказав і сам Джірард та його японська дружина, з якою він недавно одружився. Але реакція в Конґресі є не прихильна до рішення суду. Республіканський конґресмен із Огайо Френк Т. Бов домагається негайної акції в цій справі в Конґресі, яка б вимагала, щоб президент Айзенгавер анулював ті всі договори з чужими країнами, які дозволяють на видавання американських вояків неамериканським судам. Республіканський конґресмен з Огайо Вільям Г. Ейрес вніс проєкт, щоб створити спільну конґресову комісію, яка прослідила б цю справу. Генерал Ван Фліт сказав, що рішення суду спричинить упадок морали між американськими вояками закордоном. Демократичний сенатор із Північної Каролайни Сем Дж. Ервін уважає рішення суду за несправедливе, бо, на його думку, ЗДА „не мають дійсного договору з Японією в цій справі". Японський суддя, який має судити Джірарда, коли довідався про рішення суду, назвав його справедливим, і обіцяв, що не станеться кривди Джірардові. Суд визначено на 26 серпня, але японська судова процедура триває довго, в розправі будуть довші перерви, і рішення зможе запасти аж в жовтні цього року.

Сенатор Расселл конферував з Айзенгавером в справі громадянських прав

Вашинґтон. — Вже третій день ведеться в Сенаті дискусія над урядовим законопроєктом про охорону громадянських прав. В тому дні демократичний сенатор Ричард Б. Рассел, провідник опозиції проти того законопроєкту, конферував впродовж 50-ох мінут з президентом Айзенгавером. Після цієї конференції сенатор Рассел не хотів виявити подробиць своєї розмови з Президентом, тільки сказав, що Айзенгавер не виключає можливости деяких поправок в урядовому законопроєкті. Також і інші сенатори стараються про те, щоб не загострювати дискусії, щоб можливіше було прийти до якогось компромісу в цій справі. Головним чином дбає про це провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон, бо не хоче, щоб поглиблювалося розходження між демократичними сенаторами, яке могло б привести до партійного розколу. Віце-президент Ричард М. Ніксон заявив республіканським сенаторам, що, на його думку, вдасться ухвалити урядовий законопроєкт без важливіших змін. Джансон закликав сенаторів до поміркованости.

Сенатор Джансон проєктує перше голосування над законопроєктом про громадянські права

Вашингтон. — Провідник демократичної більшости в Сенаті Линдон Б. Джансон розпочав старання, щоб вже в найближчу середу, 17-го липня, відбулося перше голосування над урядовим законопроєктом про оборону громадянських прав. Це голосування мало б вирішити, чи Сенат офіційно нараджується над цим законопроєктом, бо досі той законопроєкт не був пересланий сенатською комісією до повного Сенату (голова цієї комісії є противником цього законопроєкту і не хоче його переслати до Сенату). Перше голосування мало б вирішити, що Сенат нараджується урядово над цією справою, хоч не має законопроєкту з комісії. Південні сенатори є проти того голосування, але вони не мають потрібної більшости. Провідник сенатської меншости сенатор Вільям Ф. Новленд заявив, що він є за тим, щоб те голосування відбулося вчасніше, ще перед 17-тим липня. Новленд очолює всіх тих республіканських і демократичних конгресменів, які є за ухваленням того законопроєкту. Одночасно виявляється, що можливий є компроміс, бо президент Айзенгавер заявив провідникові опозиції сенаторові Ричардові Расселові, що допускає можливість поправок в урядовому законопроєкті.

Гувер заклинає редакторів до боротьби проти інфляції

Сан Франціско. — Колишній президент Герберт Гувер промовляв на конвенції Товариства Часописних Редакторів і закликав їх до боротьби проти обезцінювання доляра. Він сказав, що Конгрес „втратив контролю над гаманцем", а ця контроля є „першою підпорою основної волі" від часів підписання „Великої Хартії Вольностей в 1215 році". Гувер ствердив, що інфляція доляра не припиняється, і доляр втрачає на вартості впродовж року по три-чотири центи. Шлях до припинення інфляції, — це шлях зменшити федеральні видатки, — казав колишній президент. Редактори повинні підтримувати ті законопроєкти, які зменшують федеральні видатки. Конгрес не хоче йти по цій лінії, і тому інфляція не припиняється.

Стравс погоджується на будову малих атомових електрівень

Вашингтон. — Голова Комісії Атомової Енергії адмірал Луїс Л. Стравс погодився на пропозицію демократичних членів Конгресу, щоб уряд побудував малі атомові електрівні, якими заряджували б сільські фармерські кооперативи. Демократичні члени Конгресової Комісії Атомової Енергії вважають цю заяву Стравса за свою перемогу, бо вони змагалися за те, щоб не приватні фірми будували атомові електрівні, тільки, щоб сам уряд допомагав їх будувати для малих міст і сільських районів, які пізніше самі ними господарили б. Стравс заявив, що не погоджується на те, щоб урядова Комісія Атомової Енергії заряджувала тими електрівнями. Він і надалі є проти того, щоб уряд будував і був власником великих атомових електрівень, як цього домагаються демократи. Демократи пропонували на побудову атомових електрівень 400,000,000 долярів, але цю суму поважно зменшено.

АФП-КІО домагається контролі над всіми робітничими фондами

Вашингтон. — Директор індустріяльного відділу в Американській Федерації Праці — Конгресі Індустріяльних Організацій Алберт Вайтгавс зізнавав на Сенатській Комісії Праці і заявив, що його організація обстоює думку про те, щоб всі робітничі добродійні фонди виявляли свій касовий стан, отже і ті, які є під контролею робітничих організацій, і ті, якими заряджують самі підприємці. Вайтгавс сказав, що тільки 8 відсотків робітничих добродійних фондів є під зарядом робітничих організацій або під спільною контролею робітників і працедавців, а 92 відсотки тих фондів є під однобічним зарядом самих працедавців.

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУЛИСЯ ДОПОМОГОВІ НАРАДИ ЗУАДК

Ню Йорк. — 11-го липня ц. р. в залі Українського Народного Дому в Ню Йорку відбулася з ініціятиви ЗУАД-Комітету нарада представників українських допомогових організацій і установ в справі матеріяльної допомоги українцям в Европі. В цій нараді взяли участь представники таких допомогових організацій і установ: д-р В. Ґалан, д-р М. Стахів, В. Мудрий, М. Пізнак і п-ні О. Курилло—від ЗУАДК-у; Д. Галичин — від УНСоюзу; п-ні К. Пелешок — від СУА; д-р Ю. Налисник — ТД Лемківщині; Д. Бакум — Комітет Допомоги п. отам. О. Петлюровій і Ю. Ревай — від Самопомочі та Г. Яремчук — від товариства „Ббоди-Лев". Нарадою проводили д-р М. Стахів і д-р Володимир Ґалан, а секретарював Ю. Ревай. Д-р В. Ґалан реферував справу допомоги українським залишенцям в Европі на основі своїх спостережень під час недавньої поїздки до Австрії, Німеччини і Франції. В Німеччині залишилося коло 14,000 українців втікачів, а в Австрії — 2,500. Деякі з них не потребують матеріяльної допомоги, але велика частина живе в нужді, бо німецька допомога не є вистачальна. Цим нашим людям треба конче допомогти, але на це треба грошей, бо ЗУАДК може дати тільки частину тієї суми, яка потрібна на допомогу тим, що її конче потребують. Треба б допомагати нашим лемкам у Польщі, які тепер мають можливість вертатися до своїх сіл, що були зруйновані під час війни і в повоєнних роках. Польський уряд погоджується на висилання пакунків „Каре", за які не оплачувалося б мита, і тому наші люди повинні скористати з цього та допомагати своїм рідним. Після промови д-ра Ґалана відбулася жива виміна думок, в якій брали участь деякі присутні по кілька разів. Внаслідок дискусії вирішено звернутися до українців ЗДА з закликом про складання грошевих пожертв на цілі допомоги українцям в Европі. Ту відозву — заклик підписати мають представники допомогових організацій і установ, які цікавляться справою допомоги українцям в Европі. Представники тих самих організацій і установ мали б вплив на розподіл допомоги. В відозві мав би бути і заклик до українців в Европі, щоб і вони скоординували справу розподілу допомоги. Присутні представники організацій висловлювали надію, що наші люди в цій країні не забудуть своїх голодних і хворих братів в Европі і не пожаліють своїх пожертв на їхню допомогу.

ЗДА ПОВТОРЮЮТЬ СОВЄТАМ СВОЇ РОЗЗБРОЄНЕВІ ПРОПОЗИЦІЇ

Лондон. — Геролд Стассен, американський представник на міжнародній роззброєневій конференції, заявив в четвер 11-го липня, що Москва має до вибору, або погодитися на пропоноване Заходом припинення пробних експльозій атомової і водневої зброї тимчасово на обмежений час з відповідними передумовами, або погодитися з фактом, що ті проби будуть продовжуватись. Америка і її західні альянти пропонують, щоб пробні вибухи ядрової зброї припинити початково на 10 місяців, але з передумовою, що на той самий час буде припинена і продукція тієї зброї. Совєтський представник пропонує безумовне припинення пробних вибухів, а на припинення продукції ядрової зброї погоджується тільки під умовою, що раніше буде підписаний міжнародній договір про заборону використання ядрової зброї на випадок війни. Геролд Стассен, ставляючи Москві згаданий вгорі вибір, підкреслив рішучість американського становища. В дипломатичних колах роблять з цього висновок, що коли Москва не перевірить і не змінить свого теперішнього становища в цій справі, то роззброєнева конференція готова і цим разом закінчитись нічим, як уже кінчалася багато разів досі.

Французький парлямент не погодився на репресії проти альжирських аґентів на терені Франції

Париж. — Французький прем'р Бурже-Монурі звернувся до парляменту з проханням дати урядові потрібні повновласті в справі поборювання альжирських аґентів на терені самої Франції. Уряд вимагав права придержувати підозрілих без попередньої судової постанови, держати їх у відокремленні на протязі неозначеного часу, відбувати ревізії вдень і вночі і висилати на примусове заслання особи, що їм доказано терористичну діяльність. Французька влада в Альжирі користується вже всіми цими повновластями, а тепер уряд хотів би їх мати теж на терені Франції, де альжирські націоналісти ведуть активну і пожвавлену діяльність. Проти цього домагання уряду у Франції піднялася завзята опозиція. Зокрема виступають проти таких повновластей для уряду посли до парляменту. Парляментарна комісія, що розглядала звернення уряду в цій справі, відкинула урядову вимогу 15 голосами проти 11 при 4 здержаннях. Це не визначає, що запропонований урядом проєкт закону не має ніяких виглядів на здійснення. В парляменті він може перейти, але водночас із цим він може стати приводом до нової кризи і до димісії уряду.

Катастрофальна повінь на Західній Україні

3 листа надісланого з-поза залізної заслони з 23 червня ц. р. довідуємось про катастрофальну повінь, що навістила деякі райони Західньої України. Ось що пише автор цього листа про замовчувану совєтською пресою трагедію, яку пережили наші земляки:

„Подаю Вам сумну вістку, яка впала на нашу околицю вночі з 12 на 13 червня. Надійшла велика хмара і пустився такий дощ із градом, що вода залляла дуже багато сіл, розбудованих по долинах, почавши від Підгаєцького району (Новосілки, Мужилів, Литвинів, Мозолівка),так що ті три долини, як Золотої Липи, Коропця та Стрипи (Доброводи з Ковалівкою), були залиті водою, яка піднялася на 5 метрів. Дуже багато хат і інших будинків з худобою вода затопила, а декотрі люди на дахах рятувались, аж приїхала військова поміч з літаками і вертольотами (гелікоптерами). Вода забрала без ліку свиней, курей, овець і всякого інвентаря та матеріялів, позривала мости, греблі, млини, електростанції і все те понесло до Дністра. По Монастирському районі повінь наробила шкоди на 20 мільйонів карбованців. По обліку нараховано, що людей потопилось 50 осіб, хат зруйновано понад 100, худоби пропало 300 голів, свиней 200, овець 150, птиці 500 штук. Найгірше потерпіли села Середнє, Затурин, Маркова, Коржова і Монастириська, а що по інших районах внизу Дністром, то ще більше наробила повінь шкоди, бо в самому селі Коропець втопилося де 200 осіб. Вода тут все залляла і забрала з собою — людей, худобу, будівлі, а посіви знищила, і тепер люди збіжжя, що залишилось, косять, землю переорюють і сіють гречку, хто має де дістати, а як немає, то чекає Божого змилування. І так на нас грішних кара Божа впала за наші гріхи і провини, бо кажуть, що Бога немає".

Помер Аґа хан — провідник мусулманської секти Ісмаїлі

Женева. — В четвер дня 11 липня помер у своїй віллі на передмістях Женеви від серцевої атаки широковідомий провідник секти індійських мусулманів Аґа Хан. Він був одним із найбагатших людей світу: майно його оцінюють на суму 1,700 мільйонів долярів. Помер у віці 79 літ, залишаючи жінку і двох синів Алі і Садруддина. Покійний був першим президентом загального зібрання Ліґи Націй і під час відкриття Палацу Націй в Женеві 25 вересня 1937 року влаштував багатюще прийняття для 2,800 учасників і гостей Ліґи Націй. До Женеви прибув уперше в 1932 році, як делеґат Індії до Ліґи Націй. Народжений 1877 р., як Аґа Султан сер Махаммед Шаг в індійському Карачі, вже у віці восьми років, зараз після смерти свого батька став імамом — володарем мусулманської секти Ісмаїлі, що їх скількість обраховують на яких двадцять мільйонів людей. По батьках успадкував величезні багатства. Широко відомі й обговорювані в пресі були його ювілеї, під час яких він діставав дарунки від членів своєї секти і від родини

Аґа Хан

шляхетними металами чи камінням до висоти своєї ваги, що виносила 240 фунтів. Так під час свого срібного ювілею Аґа Хан дістав 240 фунтів срібла, під час золотого — стільки ж фунтів золота, під час діямантового в 1946 році ювілею його важили проти такої ж скількости діямантів і в 1954 році він одержав 240 фунтів плятини. Всі ті скарби він роздавав потому на добродійні цілі.

ПІДПИТИЙ ХРУЩОВ НАЗИВАЄ „ДУРНИЦЯМИ" ТВЕРДЖЕННЯ АЙЗЕНГАВЕРА ПРО А-БОМБУ

СТВЕРДЖУЄ НАЯВНІСТЬ „СЕРИОЗНИХ ІДЕОЛОҐІЧНИХ РОЗХОДЖЕНЬ" З ЮҐОСЛАВІЄЮ ТА ПРОПОНУЄ „ПОДРУЖЖЯ БЕЗ ЛЮБОВИ" ІЗ ЗАХОДОМ

Прага. — Совєтський колективний диктатор Нікіта Хрущов, підпивши собі дещо в зустрічах із чеськими робітниками по фабриках в Празі, заявив в четвер 11-го липня, що він вважає президента Айзенгавера за „талановиту і принципову" людину, але й таку, що „говорить дурниці". „Я жалую, що вживаю такого слова — плів Хрущов — але як інакше можна назвати те, що говорить Айзенгавер про чисту (ядрову) бомбу? Як можна мати чисту бомбу до брудних справ?" Ці завваги підпитого Хрущова відносились до заяви президента Айзенгавера з 26-го червня ц. р. про те, що науковці запевняють, що впродовж найближчих кількох років можна буде випробувати таку „чисту" бомбу, з експльозією якої не будуть зв'язані радіоактивні опади і яку тим самим можна б використати виключно у військових цілях, без рівночасної загрози для цивільного населення. Представник Білого Дому у Вашингтоні назвав завваги Хрущова на адресу президента Айзенгавера „радше разячими". Хрущов промовляв кілька разів, оглядаючи в чеській столиці Сталінградський інженерський завод та випиваючи тости на різні інтенції. В цих виступах, крім завваг на адресу президента Айзенгавера, Хрущов висловив ще твердження про те, що: переговори про роззброєння затягаються тому, бо — „великі монополії" потребують амуниції для своїх зисків; „серйозні ідеологічні розходження" існують між Москвою і Юґославією, не зважаючи на „поліпшені відносини"; Китай іде своїм марксистським шляхом, бо він є великою і оригінальною країною та нікого в нічому не наслідує, але це не може бути причиною до сварки; Совєтська система „є добра не тому, що вона російська, а тільки тому, що це єдино можлива соціялістична система" — твердив Хрущов, заявляючи при цьому, що він не є „російський націоналіст". До фабрики, по якій мандрував і промовляв Хрущов, зайшли були й деякі західні кореспонденти і фотографи, але тих „випрошено", забравши від них записники і фільми. Говорячи про „сльози і руїну", що були результатом війни, Хрущов, звертаючись до західніх дипломатів, пропонував: „Ви не любите соціялізму. Ми його любимо. Але було багато випадків подружжя без любови, в якому люди якось живуть і взаємно себе розуміють. Зробімо це саме. Без любови, але йдімо разом". Немає повідомлень, чи Хрущов говорив щонебудь на тему „подружжя без любови" у вичищеній ним недавно „колективній диктатурі" в Кремлю.

Заява Хрущова, що він хотів би охопити совєтським „соціялістичним фронтом" теж і Юґославію, викликала констернацію і негодування серед юґославських комуністів, які сподівалися, що після вичищення Хрущовим Молотова, Маленкова і Каґановіча можна буде встановити юґославсько-совєтські взаємини на базі „окремих шляхів у побудові соціялізму", як теж на базі рівности і невтрявання Москви у внутрішні справи окремих країн.

Членів „антипартійної групи" не будуть судити — заявляє Ільїчев

Прага. — Представник совєтського міністерства закордонних справ Леонід Ф. Ільїчов, виступаючи на пресовій конференції для закордонних журналістів, заявив, що Маленкова, Каґановіча, Молотова і Шепілова, усунених з партійних і урядових становищ, не будуть ув'язнювати ні судити. На запити одного з німецьких журналістів, чи будуть опубліковані деякі матеріяли про „ворожі дії" цієї „антипартійної групи", Ільїчов відповів, що позиції Маленкова і інших були антипартійними, але не ворожими, і що антипартійности не можна змішувати з кримінальними діями. На питання, які зайняття чи становища одержать Молотов, Каґановіч і Шепілов, Ільїчов відповів, що вони не залишаться безробітними і будуть зайняті згідно із своїм бажанням. Від конкретної відповіді Ільїчов відмовився, заявляючи, що совєтський уряд не практикує проголошування призначень на становища техніків, бо таких є тисячі. На запит іншого журналіста, чи є можливе, щоб Молотов, який має 67 років, і Каґановіч, який має 63 роки, пішли на пенсію, Ільїчов заявив, що „не кожен має бажання іти на пенсію". Водночас із цим повідомлення з Копенгаґену, що в тамошньому комуністичному часописі появилися інформації, що Молотов має одержати підрядне становище в міністерстві закордонних справ, Каґановіч працюватиме у фабриці будівельних матеріялів, а Шепілов хоче стати професором економії...

В АМЕРИЦІ

● **68-річний Геррі А. Ньютон** із дружиною продали свій дім в Ню Йорку і купили авто з причепом, щоб шукати свого 37-річного сина Віктора, який зник чотири роки тому в Шикаґо. Батьки знайшли свого сина у Вилмінґтоні, Делевер, в лікарні для умовохворих, до якого пішов він ще в 1954 році, нікому про це не повідомивши, бо не хотів, щоб родина знала, що з ним сталося.

● **Панна Сара Паркер,** колишня вчителька відзначила 101-й день своїх народин у домі для старців в Брукліні разом із мешканцями тієї інституції. 30 років тому вона почала безплатно працювати в тому домі, в якому тепер доживає віку. Вона — напівсліпа.

● **У п'ятницю, 12-го липня** в Велі Форджі, Па., почалося джемборе, в якому бере участь коло 55,000 американських скавтів. Таборування відбувається в тому місці,де 180 років тому стояла армія Джорджа Вашинґтона.

● **Військовий гелікоптер** врятував у Каліфорнії в горах 23-річного студента Дж. Ф. Скотта, який ще в неділю впав був зі скелі в провалля. Гелікоптер приземлився коло пораненого і вивіз його з небезпечного місця.

● **Сенатська Правнича Комісія** рекомендує продовжувати спроваджування японських сезонових фармерських робітників до ЗДА, головним чином до Каліфорнії.

● **Команда фльоти** повідомляє, що 10-го серпня в порті Портсмут, Вірджінія, спустять на воду третій новий літаконосець „Ренджер".

● **Стейтовий уряд здоров'я** в Теннессі повідомляє, що недуга, на яку захворіло 44 дітей в Нешвіллі, Теннесі, не є поліом.

● **В Ню Йорку** з успіхом відбуваються вистави п'єси відомого англійського драматурга Дж. Б. Прістлі п. н. „Завжди від часів раю". В цій п'єсі, що трактує проблеми любови і подружнього життя, виступають в головних ролях три англійські подружжя. З великим успіхом ішла вже в Англії, Швеції, Данії, Німеччині, Австрії, Чехословаччині, Італії і Еспанії.

● **11-го липня в Ню Йорку** зустрічали як героїню негритянську дівчину з дільниці Гарлем, Алтею Джібсон, яка виграла тенісові змагання в Лондоні і дістала першу нагороду з рук самої англійської королеви Єлисавети II. Посадник Ваґнер влаштував на її честь в готелі „Валдорф - Асторія", прийняття, на якому передав переможниці „Медалю міста Ню Йорку".

У СВІТІ

● **Грецький король Павло** з королевою Фредерікою і принцесою Софією виїхали в державні відвідини до президента комуністичної Юґославії маршала Тіта. Перебуватимуть в гостях у резиденції Тіта на острові Бріоне на Адрійському морі.

● **Французький суд** засудив на два роки в'язниці із завішенням кол. американського вояка Джозефа Дейньо із Мейну за вбивство його зрадливої жінки француженки, учительки танків, що з нею він був одружився під час своєї військової служби в Західній Німеччині. Після судового процесу Дейньо звільнено з в'язниці і він виїжджає до ЗДА.

● **Совєтська** інформаційна аґенція ТАСС сповістила, що совєтські обсерваційні стації зареєстрували збільшення кількости метеоритів у земній атмосфері.

● **До Парижу** прибуло сім провідників американських ветеранських організацій. Вони відбувають поїздку в рамцях запропонованої през. Айзенгавером програми зближення між народами і мають на меті відвідати Францію, Італію, Ізраїль і Велику Британію.

● **В середу дня 10-го липня** прибув до Москви новопризначений американський амбасадор Ллевеллин Томпсон разом із своєю дружиною і трьома доньками. Приїхав Томпсон до Совєтського Союзу американським військовим літаком з Берліну.

● **Холодні вітри і дощі** зменшили липневу спеку, що тривала дев'ять днів і в наслідок якої згинуло в Европі понад 380 людей. Найбільше жертв було в Італії. В Міляно міська влада мусіла припинити літні відпустки для працівників похоронних заведень.

● **Під час „ентузіястичного"** привітання Хрущова і Булґаніна в Празі якась невідома особа кинула у Хрущова китицею рож. Цвіти були дуже гарні, але з довгими і гострими колючками і вони поранили руки Булґанінові і під час паради він мусів висисати кров і витирати її.

● **Сейсмограф в Мехіко Сиі,** Мехіко, занотував легкий землетрус на Тихому океані коло Панамського узбережжя.

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УКРАЇНА В ЗАХІДНІЙ ОЦІНЦІ ХРУЩОВСЬКОЇ ЧИСТКИ

Це самозрозуміле, що кожного з нас завжди найбільше інтересує місце, роля і вигляди України в кожній події дня, зокрема в такій, що має більше міжнародне значення, як — наприклад — остання нова чистка „колективних диктаторів" у Кремлі. На місце, ролю і вигляди України в останній чистці на базі совєтських повідомлень звернено увагу з відповідними коментарями на цьому місці в числі з 10-го липня в статті: „Хрущовська чистка і Україна". Як же виглядають ці справи в західній оцінці?

Наперед треба ствердити, що — наскільки нам відомо — не було будь-якої згадки про Україну у зв'язку з останніми подіями в Кремлі в офіціяльних заявах відповідних американських державних мужів. В цьому немає нічого дивного, бо й таких заяв майже не було, а короткі виступи пресових секретарів Білого Дому чи Державного Департаменту на пресових конференціях були дуже обережні і здержливі.

Коли мова про пресу та інші засоби виявів публічної опінії, то в оцінці найновішої чистки в Кремлі згадувано Україну досить часто. А проте, ці згадки були переважно географічного порядку і у зв'язку з тими особами, які чистили або яких чистили. „Мужик з України", себто Хрущов, потрапив далеко швидше й легше здобути диктаторську владу „найрівнішого між рівними" в Кремлі, ніж це міг зробити навіть Сталін — твердить у своєму найновішому виданні журнал „Нюзвік". Також майже всі інші газети і журнали згадують про Україну у зв'язку з Хрущовим, з його походженням та дотеперішньою діяльністю. Хрущов бо був від січня 1938-го року першим секретарем комуністичної партії в Україні, докінчував там криваву „єжовщину", а під час другої світової війни в ранзі генерала проводив там Сталінову політику „спаленої землі".

Україна, як географічне поняття, повторюється часто в американських публікаціях також у зв'язку з вичищеним Кагановичем, попередником Хрущова на пості першого секретаря комуністичної партії і московського проконсула в Україні у 1925-1928 рр. Про Україну згадується також у зв'язку з діяльністю Кагановича, як колишнього комісара важкої промисловости. „Ню Йорк Таймс", наприклад, у виданні з 7-го липня писав: „Кагановичеві можна було б закинути петлю відповідальности за різні партійні чистки в Україні і, евентуально, за саботування совєтської важкої індустрії. Його вже обвинувачували за малощо не розвал української комуністичної партії в 1947 році".

Таких і подібних завваг, зокрема у зв'язку з Хрущовим, можна навести дуже багато. Але все це, як згадано, переважно географічні поняття та згадки про Україну, як територію, де совєтські головачі робили всілякі експерименти та поповнювали свої злочини. А коли мова про злочини, то Україна була б багато разів більше згадувана, якби Хрущов був не вичищувачем, але вичищеним.

Єдину, сказати б, політично-підметну згадку про Україну у зв'язку з останніми подіями в Кремлі подибуємо у відомому журналі „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" у виданні на 12-го липня. Там у сумаричній оцінці подій в Кремлі, на базі повідомлень з Москви, Бонну, Лондону, Парижу і Вашингтону, в одному місці сказано: „Хрущов у своєму комунікаті до совєтського народу закликає до „дружби між народами нашої країни". В Україні, в Грузії, в розкиданих районах, де різні національні групи домагаються незалежности, відстрілює націоналізм, що його пропагують большевики поза своїми кордонами".

Це та єдина замітніша згадка про Україну, на яку можна було натрапити в побіжному перегляді обмеженої частини важливіших періодичних публікацій. Очевидно, що таких згадок могло бути більше в інших публікаціях, але все ж таки загальна характеристика, яку тут наводиться, насуває деякі рефлексії та рівночасно й деякі зобов'язання для нас, українців у вільному світі.

Які ж ці висновки? Передусім можна прийти до переконання, що західній світ, в конкретному випадку Америка, в загальному поінформовані про большевицькі злочини в Україні та про терпіння, втрати і жертви українського народу. Це береться до уваги. Але при цьому все ще замало звертається уваги на другу сторінку цієї медалі, себто на те, що цих терпінь, втрат і жертв зазнає український нарід у боротьбі за свою волю і давно передрішену ним державну незалежність.

Це ми повинні мати на увазі в нашій акції поширювання правди про Україну та в наших зусиллях допомогти українському народові в його змаганнях і боротьбі.

БАТІҐ НАД СВІТОМ — АТОМ

Наші предки лякали своїх ворогів „хлопським параграфом", батогом. Звідси в нашому словнику лютими, страхітливими дієсловами є: батожити, вибатожити когось. Сьогодні справжнім „батогом" для всього людства, що викликає глибокий респект і пострах у противника, є — атом. Це вже не хлопський, а просто пекельний „параграф", в якому сконцентрована надлюдська нищівна сила.

Дипломати, військовики, вчені, філософи, суспільники, навіть найвищі церковні достойники світу — дискутують і важать під різними аспектами силу цього „світового батога". Одні благословляють його і боронять, інші засуджують, виклинають. Не минає дня, щоб часописи світу не подавали на своїх сторінках щораз нові й „найкращі" атомові звідомлення.

Тим часом приходять на думку Шевченкові слова: „і дурень і мудрий — нічого не знає . . ." Клясичним прикладом цього може бути, між іншим, цікава „атомова дискусія" поміж двома поважними американськими тижневиками — „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" і нюйоркським „Ди Сатердей Ревю". У виданні „Ди Сатердей Ревю" з 6 липня ц. р. вміщено на редакційній сторінці відкритий лист його видавця до Дейвида Лоренса, редактора „Нюз енд Ворлд Ріпорт".

Дебати поміж цими двома впливовими тижневиками йдуть про засадничі справи, пов'язані з атомовою бомбою. Д. Лоренс вважає, що особи і групи, які осуджують американські пробні вибухи з ядровою зброєю, грішать певною дозою нельояльности супроти своєї країни, ЗДА. Чому ці кола не обурюються проти таких самих експериментів в СССР? Що більше, Д. Лоренс навіть підсуває думку, чи сам Папа Пій XII, як і славний гуманіст (і лавреат нагороди Нобеля) д-р Альберт Швайцер, що різко наставлені проти таких атомових спроб, чи й вони, бува, не є під впливом комуністичної пропаганди . . . При чому зачеплено й видавця „Ди Сатердей Ревю", Нормана Кузинса — в результат чого написав він у своєму журналі довжелезну репліку під адресою гол. редактора „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт". Як бачимо, взялися за чуби не малі риби. Думки і твердження, подані в „Ди Сатердей Ревю", такі глибокі й актуальні, що варто з ними познайомитись. Як далеко сягають межі „осудження" пробних експльозій в ЗДА, або які, з другого боку, є межі в апології тих дослідів? Ось головні думки цих великих американських „атомових" дебатів.

На вступі нюйоркського тижневика, в своєму „відкритому листі" його видавець питає: Чому тим людям приписується підозрілі мотиви? Чому і Папі Римському і д-рові Швайцерові закидається тавро „оборонців комунізму"? Як бачимо, втягнено до дискусії найбільші авторитети світу. Видавець „Ди Сатердей Ревю" боронить свої позиції досить оригінально. Він каже, що є великою помилкою припускати, буцімто всі ті, хто бачить небезпеку в експериментах з ядровою зброєю, є під комуністичним впливом. Безперечно, комуністи роблять усе можливе, щоб відвернути світ від своїх атомових спроб, і то так, щоб відповідальність за ці спроби спадала виключно на ЗДА. „Дейлі Воркер" друкує кожний голос протесту проти американських атомових спроб, зате мовчить, коли мова про те саме в СССР, як, наприклад, затруювання повітря і харчів в Японії, спричинене совєтськими експериментами.

Про становище д-ра Швайцера сказано в „відкритому листі" таке: це є людина понад всякий сумнів високогуманна, що півстоліття свого життя посвятила для добра людства. Але д-р Швайцер виразно заявив: 1) що не критикує становища ЗДА; 2) що він є проти того, щоб одній потузі світу давати перевагу; 3) він обстоює при цьому самооборону держави; 4) він висловлюється, сказати б, в імені всього людського роду, щоб усім відкрити очі на неминучу руїну (якщо застосується практично ядрову зброю — А. Т.).

Також, пише автор цього листа, негідним є закид в сторону Святішого Отця. „Чи може разом з д-ром Швайцером і Папу Пія XII взяти під обстріл?" — питає він. Ясно, що ані д-р Швайцер, ані Папа Римський не є такими мало поінформованими особами, щоб їх можна було зарахувати до „непрямих пропагандистів та приятелів Совєтської Росії" . . . Рекорд Папи і д-ра Швайцера відомий усім, вони не потребують апології щодо цього. Далі знаходимо в цьому листі цікаве пояснення, що саме могло бути деякою причиною виступу Папи проти атомових спроб. Заява Папи Пія XII була зроблена у зв'язку з візитою у Ватикані японського вченого М. Матсушіта, що, як офіційний висланець Японії, склав Папі звіт про загрозу для здоров'я й безпеки свого народу, спричинену атомовими спробами — головно совєтськими. Матсушіта ніяк не є червоним пропагандистом, це — приятель Америки і один з найбільших виховників світу.

З черги автор листа поставив запитання: коротко — чи має право одна держава затруювати повітряний обшир другої? Байдуже, чи це будуть ЗДА, чи Англія, чи СССР. Не є оправданням, що риск такого затруєння — малий. Якщо так, то, наприклад, ЗДА можуть сміливо експериментувати ядровою зброєю понад своєю територією . . . А якщо цього не роблять, то видно, що існує небезпека. — Ядрові досліди мають два різні аспекти: 1) головні відомості про скинення бомби та її наслідки і 2) мілітарне становище в світі. Щодо першої проблеми то світ науковців не є одноэгідний відносно наслідків таких експльозій. Навпаки, велике число вчених вважають, що ядрові спроби мають поважний неґативний вплив на такі недуги, як левкомія, тумор і рак. Спеціяльно небезпечний елемент, що постає при радіоактивізації, є „стронтій", що діє на харчі. Щодо мілітарного погляду, то, прийнявши навіть негайне припинення спроб, ми все таки будемо мати силу знищити половину світу. Совєти вважатимуть нас за дітваків і сміятимуться із нас в кулак, якщо будемо прищеплювати ярлик „комунізму" тим, хто буде інакшої думки про атомові спроби. Нема нельояльности ані щодо своєї держави, ані щодо людства, якщо робиться намагання зберегти життя на нашій плянеті, — закінчує свої висновки видавець „Ди Сатердей Ревю". — Приглянувшись ближче, знаходимо тут минулорічні передвиборчі гасла А. Стівенсона, на яких він явно скрахував. Бодай такої думки була більшість населення Америки. Недарма казали старі римляни: якщо хочеш миру, готуйся до війни. — Кожний батіг має два кінці, скажемо ми. Те саме й з атомовим „батогом".

А. Т.

СПЕКА, ПОЛІТИКА І... ТЕЛЯТИНА

Париж. — Цього року Нікіта Хрущов вирішив, мабуть, спричинитись до того, щоб для преси не було мертвого огіркового сезону, коли то треба вишукувати новинки про народження теляти з двома головами чи появу морського змія . . . В Парижі, незалежно від Нікіти, вважають, що наближається кінець світу: панує страшна спека, якої не було 80 років, забракло відсвіжуючих напоїв, у два рази подорожчала ярина й овочі, уряд свідомо підносить ціну на найпопулярніше м'ясо — телятину й воловину, т. зв. біфстек, що є чимсь далеко більшим для француза, як „чікен" для американця. Для прикладу скажемо: замість „треба боронити своїх прав", француз заявляє: „треба боронити свій біфстек".

Події, що сталися в Москві, французам зовсім байдужі. Преса з обов'язку приносить широкі звідомлення про промови Хрщова, але обертаються ці звідомлення тільки на поверхні їх свідомости. В глибині кожен переживає дві проблеми: спеку й біфстек. Кореспондент з Парижу не перебільшує під впливом спеки. При іншій нагоді скажемо, яку ролю грають для француза справи шлунку.

Уряд змушений зменшити декретом ціни на ярину й овочі, щоб припинити спекуляцію на спеці й зменшити кошти утримання, бо інакше, згідно з законом, треба було б піднести платні, а це було б початком інфляції. Одночасно уряд робить справді революційний крок: виключає обов'язковий для француза біфстек зі списку 213 артикулів, які визначають кошти утримання, підносить ціну на біфстек і телятину бо виявляється, що за останній рік споживання цих родів м'яса зросло на 7%, а кількість худоби зменшилась на 5%.

Ніякі обрахунки дефіциту девіз не роблять на французів враження. Вони вважають, що Франція настільки багата, що з усім собі дасть раду. Але коли вже нема біфстеку, то це — пресерйозна справа. Настільки серйозна, що треба ствердити зміну реакції французів на всі зовнішні та внутрішні справи.

Ще місяць тому рапорт сенатора Кеннеді про Альжир викликав би в пресі хвилю обурення. Такий рапорт місяць тому вважали б за образу і домагалися б перепрошення, як свого часу за репортажі в „Таймі" чи „Лайфі". Сьогодні вся преса підкреслює, що — розуміється — сенатор Кеннеді перебільшує справи, не знає альжирської проблеми, коли каже, що альжирцям треба й можна дати самостійність, але . . . з його голосом треба рахуватися, бо він означає, що Америка Альжиром цікавиться, і публічна опінія ставиться до цього питання інакше, як амбасадор Діллон або навіть Дж. Ф. Доллес.

В Тулюзі відбувся конґрес соціялістичної партії. Партії, до якої належить сьогодні рішальна більшість у парляменті, до якої належав прем'єр попереднього уряду і належить багато міністрів сучасного уряду. На цьому конґресі перемогла лінія Молле, тобто лінія дотеперішньої політики уряду супроти Альжиру й всяких інших справ. Але преса не трубить перемоги, а звертає увагу на те, що лінія Молле отримала тільки 60% голосів делеґатів, а решта була за основну ревізію становища.

Йдімо далі. Присутній на конґресі Еверин Беван, лідер лівого крила лейбористської партії Великобританії, написав ряд статтей про кризу французького соціялізму, який захищає консервативні й праві позиції. І — знову ніякого обурення, а об'єктивне ствердження, що, мовляв, чужинці, наші союзники, з нас невдоволені. Ще місяць тому таке вмішування у французькі справи збоку чужинця викликало б радше обурення і затятість на позиції, як бажання придивитись до ситуації з наміром ревідувати своє становище.

Справді, піднесення урядом ціни на біфстек змусило кожного француза подумати, що щось не в порядку і треба погодитись з думкою, що так далі бути не може. Треба щось змінити, і то змінити ґрунтовно.

Певно, далеко не кожен француз згідний з думкою Мендес-Франса, що тільки він покликаний змінити сучасні політичні звичаї і мораль в парляменті. Нікого не зворушило, що він розчарувався у власній партії і виступив з її керівництва, вважаючи, що на базі дотеперішніх партій, не тільки радикальної, не можна провести основних змін у французькому політичному житті. Але й його осторога, що посли можуть обманювати виборців, але не можуть обманювати народів, бо виборці ще раз підуть до урн, а обманені народи вхоплять за зброю, як ось в Альжирі, — має свій відгук. Права преса, на чолі з завжди реактивним і проурядовим „Фіґаро", змінила тон у всіх справах. Не змінила становища, але змінила тон. Це найкраще видно з того, що рапортові сен. Кеннеді навіть „Фіґаро" присвятив більше місця, як відповіді на рапорт мін. Лякоста, уповноваженого для пацифікації Альжиру.

Осудження політики соціялістів Франції в Альжирі соціялістичним конґресом у Відні, виступи проти цієї політики американських і англійських синдикалістів в Тунісі (на світовому конґресі вільних робітничих синдикатів) — також викликали у Франції не обурення, а лише

(Закінчення на стор. 3-ій)

Д-р М. Дудра (Женева)

СОВЄТИ НА МІЖНАРОДНОМУ ФОРУМІ ПРАЦІ

II

До гострих сутичок дійшло й наступного тижня, коли рішалась справа заборони невільничої праці. Ця проблема обговорюється на форумі Міжнародної Організації Праці від 1951 року. Не обійшлось без гострих перепалок і цим разом.

Совєти, всеціло піддержуючи схвалення відповідної резолюції, дошукувались невільничої праці всюди, тільки не там, де вона справді існує, тобто в комуністичних країнах. Вони ж знають, що схвалення такої резолюції зовсім не означає, що вони мусять виконати її, зате можуть використати її як пропаґандивну зброю проти західніх держав. Одинока постанова, яка мала б якесь практичне значення, а саме заборона торгівлі продуктами невільничої праці, яку пропонувала американська делеґація минулого року, не була вже цього року висунена цією делеґацією, бо не знайшла відповідної підтримки, як „непрактична".

Західні держави не роблять собі жадних ілюзій з того, що схвалення резолюцій про заборону невільничої праці справді спричиниться до зліквідування каторжної праці та концентраційних таборів в комуністичних країнах. Такий погляд висловив, зокрема, американський представник підприємців, п. Паркер, який заявив: „Цю резолюцію цинічно піддержують Совєти і їхні сателіти. Всі присутні, включно з їхніми делеґатами, знають, де сьогодні існує невільнича праця: за залізною і бамбусовою заслонами. Кожний з нас знає, що їхня підтримка цієї резолюції є цілковито і обридливо облудна; що вони будуть кричати на ціле горло, що вони ратифікують цю конвенцію і будуть показувати пальцем на вільні країни як на порушників цієї конвенції, а рівночасно будуть цинічно продовжувати свою систему невільничої праці у всіх її родах".

Резолюцію про заборону невільничої праці схвалено майже одноголосно. Здержався від голосування тільки п. Паркер на знак протесту проти совєтської облуди.

До справжнього вибуху пристрастей дійшло напередодні закінчення Конґресу, коли пленарна сесія рішала справу визнання мадярських делеґатів. Дискусія на цю тему забрала два дні. При цій нагоді совєтські делеґати мусіли вислухати цілий ряд промов, які були потрясаючим актом оскарження Москви за криваве здушення мадярського повстання. Очевидно, Совєти бачили, що тут зацитькування нічого не поможе і тому в свою чергу виливали всю свою їдь. Один з делеґатів, звертаючись до них, заявив: „Ваша постава нагадує мені того щура, що почав утікати, коли на нього напали, але, коли приперли його до муру, обернувся і почав наступати".

Пленарне засідання рішило залишити справу делеґатів мадярського уряду, поки Об'єднані Нації не займуть остаточного становища в справі леґальности мадярського уряду. Тим самим Конґрес не визнав представників мадярського уряду як правосильних делеґатів, хоч і не відкинув їх дефінітивно. Проте, таке рішення було однозначне з болючою поразкою для Совєтів і для мадярського уряду. У відповідь на це, а головно, щоб припинити дальшу дискусію, мадярський уряд передав через свого представника заяву, що він відкликає мадярських „представників" підприємців і робітників.

Такий інцидент трапився вперше в історії Міжнародної Організації Праці. Виглядало, що справді нема над чим радити, коли делеґатів відкликано. Та Конґрес, проти всіх протестів совєтського бльоку, виніс рішення, що коли ці делеґати дебатували і голосували, то вони таки мусять піддатися осудові, чи були вони правосильними, чи ні. Таким чином і цей маневр не вдався Совєтам, бо дискусія на цю тему продовжувалась. Провідник совєтської делеґації, проф. Арутюнян, закликав Конґрес відкласти дискусію і рішення в цій справі до наступного дня, щоб „холоднокровно" обдумати все це. Але й цей внесок відкинено. Врешті винесено рішення, що мадярські „представники" підприємців і робітників не можуть бути визнані за правосильних делеґатів, бо вони — звичайні маріонетки нелеґального уряду.

Роля американської делеґації у всіх цих виступах була дуже активна. Це треба сказати, зокрема, про п. Делани, представника американського робітництва, віддавна знаного на цьому форумі як „батіг проти Совєтів", та п. Паркера, делеґата підприємців, який виступав уперше на цьому форумі. П. Паркер голосував навіть проти бюджету Організації, арґументуючи, що американські підприємці не можуть погодитися на такі високі видатки, львину частину яких покриває Америка, бо вони проти деяких напрямних політики та діяльности Міжнародної Організації Праці, а зокрема проти ролі Совєтів в цій організації.

Варто згадати й про ролю делеґації УССР. По прізвищах виглядало б, що це таки були українці (Сліпченко, Зайчук, Волик, Попович). Але говорили вони по-російськи (навіть польські делеґати говорили по-російськи). Їм бідолахам ніяк не щастило. Їх переважно або переривали або взагалі не допускали до слова, коли вони збирались говорити не на тему. Таке траплялось, зокрема, Золиковi, „представникові" українських підприємців, та тов. Сліпченкові, віце-міністрові закордонних справ УССР. Цей останній, очевидно, має звичку виступати з дискусійними промовами тоді, коли в даній справі вже запало рішення.

Останній раз Сліпченко „announced"

Останній раз Сліпченко „пописався" в такий спосіб майже на самому закінченні Конґресу, коли схвалено резолюцію в справі зброєння, а він, невдоволений з неї, домагався ще говорити на цю тему. Голова з місця відібрав йому слово, і Сліпченко, червоний з досади і сорому, бурмочучи щось під носом, зійшов з трибуни під оплески делеґатів, які спонтанно схвалювали рішення голови. На цю тему появився в паризькому виданні „Ню Йорк Геральд Трибюн" репортаж під великим наголовком „Засоромлений українець сходить з трибуни Міжнародної Організації Праці".

Ось так „репрезентували" Україну совєтські делеґати.

Конґрес закінчився 27 червня. В міжчасі відбулись 32 пленарні засідання та 332 засідання поодиноких комісій.

Б. Полянич

СТРІЛ УНОЧІ

СЕНСАЦІЙНА ПОВІСТЬ

(14)

Ромко схилив голову. Щось тяжіло на серці: значить він і ті всі були тільки досвідом, вказівками для інших. Все, що вони робили, не могло мати вирішного успіху. Вони всі — і Стефа, і він, і меценас, і Славко — були тільки кріликами, на яких майбутність народу робила свої досвіди. Що значили вони, одиниці, адже ж кріликів так багато . . . А хто питається, чи крілик має серце?

Меценас уважно дивився на Ромка.

У двері хтось злегка постукав. Ромко здригнувся і глянув на меценаса. Той зморщив брови і гостро кинув:

— Ввійдіть!

Увійшла служниця і мовчки подала газету. Меценас швидко узяв її в руку і, нахилившись над бюрком, пробіг очима чорні грубі рядки на першій сторінці, а потім мовчки передав Ромкові і сам важко сперся на спинку фотеля. На першій сторінці „надзвичайного видання" „Трибуни" стояло великими буквами:

„МІНІСТЕР ВІЙНИ УБИТИЙ!

В останній хвилині довідуємося про трагічну смерть міністра війни, маршала Трінзена, який учора, як відомо, прибув до нашого міста. Коли сьогодні, після снідання, міністер враз із губернатором виходив з палати і товпа людей сердечно його вітала, крізь кордон поліції продерся якийсь юнак і, поки хтось міг догадатись, кинув бомбу в авто, у яке саме сідав міністер. Міністер, маршал Трінзен, його секретар і шофер убиті. Губернатор і вбивник важко ранені. Їх перевезено до лікарні. Є чутки, що вбивства доконав член революційної підпільної організації".

Ромко опустив газету на коліна і запитливо подивився на меценаса. Меценас опер голову на спинку фотеля і півголосом сказав:

— Якщо це діло провокатора, то він — великий грач!

VII

Сильце

Годинник на ратуші вибивав восьму годину. Осіння мряка лягла на місто й покрила хідники лискучою поволокою.

У Ромка в кишені була записочка від Зюзі, а він ішов вулицею і ні на кого не звертав уваги, сам не знаючи, кудою йде.

Зюзя писала: „Пане Ромку! Пан комісар Кремер хоче вас конечно бачити. Справа дуже важлива й стосується Стефи. Він ждатиме вас у „Готелі Амбасадорів", в сепаратці ч. 9 від години 9-ої вечора сьогодні. Конечно підіть! З поважанням Зосвська".

За ратушевим годинником почали бити інші годинники: на вежах церков св. Покрови, св. Антона й монастиря Бенедиктинів. Ромко лічив удари: один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім.

— „Комісар жде о дев'ятій! А мені треба буде прийти пів до дев'ятої. Краще як буду йти швидше і огляну терен, хоч сумнівно, щоб у „Готелі Амбасадорів" поліція заклала підслухові апарати. А якби навіть так, ну то що? Я вже так чи сяк є на списку „довірочних" поліції! Дуже приємна ситуація, не може бути кращої".

Ромко здержався перед ясноосвітленим вистановим вікном: ананаси, шоколяда, банани, все це мережане сливками, яблуками й грушами творило велику піраміду, а вершком її була пляшка коньяку „Мартель".

Ромко дивився на виставку й не міг пригадати, що то говорив Старецький. Щось згадував про коньяк . . . Ні, це не був „Мартель" . . . Але ж яка марка, зараз . . . зараз, ага, коньяк „Енесі"! Ні, й ще не так!

Ромко потер долонею чоло і пішов далі. Хтось крикнув „поважання", якась жінка привабливо всміхнулася.

Не міг пригадати. Зараз, як Старецький давав йому гроші, то казав:

— Заплатиш цілий рахунок, незалежно, чи комісар замовив, чи ні. І попередь платничого про це. І найкраще плати так, щоб комісар не бачив, що ти платиш. От, вийди зі сепаратки на хвилину й заплати. Так само після вечері візьми таксівку й відвези комісара додому. Будь веселий і роби враження щирого й одвертого. Звичайно, ти до ніякої організації не належиш, але, з уваги на дім твоїх батьків, знаєш багато людей, а що сам любиш і випити й погуляти, то й маєш зв'язки. А кожний шануючий себе мужчина коршмою не гордує . . .

Пригадував докладно. Зараз, ще щось говорив Старецький:

— Ні до якого бару на чорну каву не ходи і їзди критим автом. Хай ще люди, принайменше спочатку, про це твоє знайомство не знають. А коли дізнаються, то спершу шануватимуть тебе й боятимуться, згодом старатимуться тебе використати, а пізніше плюватимуть на тебе.

— Плюватимуть!!

— Яка різниця! — посміхнувся Ромко. — Для дослідів треба якнайбільше кріликів!

— Зараз! Що ще говорив Старецький?

І Ромко торкнувся рукою правої кишені своєї блюзи:

— Є!

— Тут маєш пігулки! — казав Старецький. — Як почуватимеш, що в голові гудуть джмелі, то незавважно заживи одну. А потім можеш пити, скільки завгодно. І товариська розмова: найкраще про жінок! Старайся ні про що не довідуватись, хай Кремер сам говорить і в більшості погоджуйся з його поглядами. Ви ж сходитеся вперше, але не востаннє: сьогодні він тебе закликав, а за кілька днів ти закличеш його, мовляв, з ним так приємно говорити . . . Ти знаєш багато, чого то при чарці не говориться, але тебе політика зовсім не цікавить . . .

Якийсь прохожий штовхнув Ромка й перепросив. Ромко сягнув рукою до капелюха, сказав „нічого не сталося" і глянув убік: виставове вікно крамниці було ясно освітлене. Карафки, склянки, чарки . . .

СПЕКА, ПОЛІТИКА І... ТЕЛЯТИНА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

доволі зрезиґноване ствердження: з нами не погоджується загальна опінія, хоч нас підтримують і Селвин Ллойд, і Дж. Ф. Доллес, і Кабот Лодж...

Деякі публіцисти кажуть, що Франція живе ілюзіями своєї величі ще з половини минулого століття, коли вона не помітила, що замало мас природного приросту, щоб справитись із своїми сусідами. Пригадують, що 1870 року тодішній прем'єр заявив, наче Ридз-Сміґли: ми готові зустріти німецького напасника, у нас для доброї зустрічі все готове — до останнього ґудзика на ґетрі у останнього вояка. За кілька місяців Бісмарк святкував перемогу. Сьогодні популяційна динаміка Франції вирівнює її шанси, але для відродження своєї ролі вона потребує великого зусилля, великих змін, а не заколисування себе думкою, що все добре, а завтра буде ще краще.

Реакція преси на події останнього тижня вказує, що у Франції відбувається великий перелом. Замість задиркуватої образи, яка б личила, напр., таким молодим державам як Туніс чи Марокко, і на яку французи були легкі ще місяць тому, приходить серйозне трактування серйозної думки тих, що не погоджуються з дотеперішньою політикою в основних проблемах.

Може це й жарт, що спека й телятина спричинили цю зміну. Але не є ніяким жартом, що ця зміна помітна. Від зміни думання і вислову до основних змін в політичному й господарському житті — ще дуже далеко. Але початок перелому зроблений, і щодо цього не може бути ніяких сумнівів. Уряд був примушений до зміни тону браком девіз. Пересічний громадянин розуміє чужу йому проблему девізових розрахунків шляхом зрозумілих йому справ, якими є ціни на телятину й біфстек, скоки цін помідорів, брак води, що доказує брак капіталів на перебудову водопроводів відповідно до зросту населення і т. д.

І це зовсім природно. Французький „бон санс", а по-нашому сказавши — здоровий хлопський розум, починає себе виявляти. Разом з іншими даними це віщує поважні зміни.

О. Д-вич

З. МАКАРЕНКО БЕРЕ УЧАСТЬ У ЛІТНІЙ ВИСТАВЦІ АМЕРИКАНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

Від 8-го липня по 3-є вересня 1957 р. відкрита виставка професійних мистців Америки The National Arts Club, 15 Gramercy Park, New York 3, N. Y., кожного дня від 12 в полудне до 6-ої вечора, включно з неділею.

На цій виставці виставлена мистецька праця українця за походженням Захарія Макаренка під назвою: „The Famous Quartet".

Мистець З. Макаренко є вже знаний з попередніх виставок малярства та різьби американських мистців у ЗДА та Ню Йорку.

Ця його велика композиція відбиває американський фольклор у модернізованому формально - технічному мистецькому рішенню своєї проблеми. Її ставлять на другому місці серед праць мистців на цій виставці.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Т-во Клюб Поступовий, Відд. 70, повідомляє, що місячні збори відбудуться в середу, 17-го липня, о год. 7-ій веч., в У. Н. Домі, 433 Hoboken Ave. Просимо прибути і піднята свої чеки-дивіденду. — П. Костик, секр.

З НАШИХ БУДНІВ

ФЕЛЬДФЕБЛІ У СПІДНИЧКАХ

Розповідали мені недавно один комічний випадок, що притрапився за давніх, „добрих" часів, бо діялося це ще за небіжки-Австрії...

В містечку Т. стаціонував тоді малий військовий гарнізон. Рахунковий фельдфебель (сержант) котроїсь там сотні мав у сусідньому селі, так мовити б, наречену і щосуботи їздив до неї бричкою-однокінкою у відвідини.

А коли бричка викочувалась на горб, з якого вела одна лише дорога, просто в село, пан фельдфебель завжди витягав із службової торби мапу і довго студіював її, ніби накреслював плян якогось важливого й далекого маршруту.

Тоді сільські парубчаки говорили:

— Пан фельдфебель беруть „ріхтунґ" до Ганнуськи.

Той австрійський фельдфебель з мапою пригадав мені деяких наших фельдфеблів у спідничках (не в шкоцьких, а в таких, нормальних).

Сяде собі такий фельдфебель у спідничині на передньому сидженні, коло чоловіка - драйвера, розложить мапу на колінах та й давай командувати:

— Тепер, котику, скрутиш направо, на 9-ку, „Дев'яткою" поїдеш до 17-ки, там затримаєшся на світлі, потім скрутиш наліво до „Червоного Яблучка", набереш газоліни і купиш мені морожене! Так, так, тепер їдь просто, як мапа показує!

Котик (або мопсик) вже їздив тією „Дев'яткою" тисячу й один раз, вже, здається, насліпо, з зав'язаними очима, міг би скрутити на 17-ку і затриматись на світлі, та й машина, ніби сама стає вже перед газоліновою стацією, немов колись, в старому краю, конячка перед коршмою.

Що ж ти порадиш, коли фельдфебель з мапою сидить тобі коло вуха і не перестає командувати! І бідному котикові не лишається нічого кращого, як затиснути зуби й терпеливо слухати цих „бефелів", аж поки не покажуться на обрії спасенні світла Великого Ню Йорку...

Однак я був би несправедливий і, просто, несовісний, якби не відмітив факту, що й бувають вийняткові фельдфеблі в спідничках (або в „шортах").

Саме той фельдфебель, про якого тепер згадую, був вийнятковий і в „шортах".

— Коли мій чоловік драйвує, — розповідає пані Славця, — то я мушу ввесь час до нього балакати, або щось йому співати коло вуха. Насамперед, звичайно, відспівую всі коломийки, які знаю, потім усі танґа і романси. Далі йдуть оповідання. Розповідаю все, що колись читала, чи бачила на фільмі, чи на телевізії, врешті, накінець, починаю розказувати казки: про Івасика - Телесика, Лисичку - Сестричку, про дідову дочку і бабину дочку...

— Бійтесь Бога! І він то все витримує? — питаю.

— О, так! Ще й просить мене — розповідай далі. Бо тільки я перестану говорити, так він зараз засне над колесом.

Для вашої інформації мушу зазначити, що тут іде мова про дуже молоде подружжя...

Ікер.

Американські міста мали 400 мільйонів дефіциту в 1956 р.

Вашингтон. — Статистичне бюро повідомляє, що управи американських міст працювали з дефіцитом в 1956 році, і їх недобір становив 400,000,000 долярів. Міські видатки в 1956 році становили 11,300,000,000 долярів, а прибутки тільки 10,900,000,000 долярів. Міста позичили в тому році суму 2,200,000,000 долярів, і сплатили довгів на суму 1,000,000,000 долярів. При кінці червня 1956 року актива становили 9,500,000,000 долярів, а заборгованість 16,900,000,000 долярів. Обидва ті числа є більші в порівнянні з 1955 роком. Найбільше збільшення, бо аж на 20,3 відсотка, видко в податках від продажу товарів.

Нове число „Овиду"

Вже появилося нове число „Овиду" (за червень 1957, р.). Червневе число „Овиду" подібно як і всі попередні відзначається участю коло 20 авторів з новим читабельним матеріялом.

В новому числі „Овиду" зустрічаємо також нові прізвища нових авторів „Овиду", а між ними: **Ол. Кульчицький** (Сарсель), **М. Мухин** (Мюнхен), **Л. Вітошинська** (Париж), **М. Савчин** (Торонто), **М. Семчишин** (Шикаґо), **Ікер** (Ню Йорк), **М. Орест** (Авґсбурґ), **Ю. Буряківець** (Трентон), **Яр. Чумак** (Торонто), **Ол. Бойко** (Мюнхен). З дотеперішніх авторів зустрічаємо вже відомі нам прізвища в „Овиді": В. Дорошенко, Ол Мох, А. Юриняк, Р. Паклен, П. Ковалів, С. Парфанович, В. Несторович, Л. Храплива, М. Денисюк, І. Красник, М. Турянський.

Крім різнородного матеріялу з українською тематикою, в цьому числі „Овиду" є заступлені різні жанри перекладної літератури. Цим разом „Овид" приносить нам переклади італійських авторів (поезії **Аліґієрі, Пасколі, Тассо, Леопарді, д'Анунціо**) в перекладі М. Ореста), з англійського (**Г. К. Честертон** — Знак зломаного меча есей в перекладі Ол. Моха), американського журналіста (**Арт Бухвальд** — „Моя прекрасна пані" репортаж у перекладі М. Семчишина) і з німецького (**Тільман Пеш** — Боротьба за існування в перекладі Яр. Чумака).

В рецензійному відділі „Овиду" звертають на себе увагу аналітичні рецензії Р. Паклена на найновіші видання в Києві та у Львові. В новому „Овиді" є рецензії на: „Слово о полку Ігоревім" (Київ 1956 р.), Жюль Верн — Таємничий острів (Київ 1955 р.) і „Казки народів СССР (Львів 1956 р.).

ас.

ПРАЦЯ
Help Wanted Male-Female

MEN — WOMEN
Miscellaneous
Factory Work. 5 day week.
Some overtime
Steady Employment
Union Benefits.
ST 4-7880 Ask for Mr. Taylor

ПОТРІБНО ГОСПОДАРЯ І ГОСПОДИНІ
в літній оселі, 55 миль від Ню Йорку, на постійну працю. Заінтересовані кандидати можуть зголошуватись по інформації до
ДОМІВКИ Т-ва „ДНІСТЕР"
119 Ave. A, New York City

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

КЕЛЬНЕРКИ
праця на кілька годин або на цілий день в Staten Island
Tel. Gibralter 2-6514
або Gibralter 2-6760

РІЗНЕ

АРКА
48 E. 7 вул. в Ню Йорку
(тел. GR 3-3550)
ШВАЙЦАРСЬКІ ХУСТКИ
Гуртом та детайлічно

РОЗШУКИ

Мама пошукує
ДАНИЛКА ЦЕГЛИНСЬКОГО
нар. 16 вересня 1921 в Перемишлі, сии Григорія і Катерини з дому Федак. Хто знав би про нього, або він сам, прошу голоситися на адресу:
MARIA HALUSHKA
1215 N. Greenview, Chicago 22, Ill.

Пошукую СТАНЛЕЯ і СТЕПАНА ЯНКО з села Петрович, Тернопіль, Галичина. Брат Михайло хоче його віднайти. Якщоб хто знав про нього, або він сам, прошу писати:
Mrs. PETER PETRESKY
North Street, Kelayres, Pa.

Пошукую рідного брата **МЕЛЬНИКА ФЕДЯ** з с. Задеревач, пов. Стрий і **ЛЕСИКА МИКОЛУ** зі с. Середне Мале, пов. Сянік. Хто знав би про них, або вони самі, прошу голоситись на адресу: **ІЛЬКО МЕЛЬНИК, 519 Grier Ave., Elizabeth, N. J.** Заграничні часописи прошу про передрук.

Business Opportunity

ВДОВА продає **ДЕНТИСТИЧНУ КАНЦЕЛЯРІЮ**, засновану тому 20 років, повністю влаштоване бюро, ключаючи X-ray машину, air conditioner і комплетно умебльована приймальня. Околиця Chicago & Damen Avenues, Chicago, Ill. **Be 5-0929.**

ДО ВИНАЙМУ

ДО ВИНАЙМУ
АПАРТАМЕНТ,
з меблями або без.
Приватна лазничка.
605 N. 7th Street
Philadelphia, Pa.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"

КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ

Нова книжка
Д-р Володимир Безушко
МИКОЛА ГОГОЛЬ
Літературна студія.
Ціна **$1.00**
ЗАМОВЛЯТИ:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

НОВИНКА ДІТОЧКАМ!
Вже вийшли з друку чудові оповідання для дітей
Іванни САВИЦЬКОЇ
„Наша Хатка"
З розкішними великими ілюстраціями
Петра Андрусева
Ціна $1.50.
Спішіть з замовленнями.
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

REAL ESTATE

JACKSON HEIGHTS
2-родин. мурований дім 5½ і 6½, викінч. підвал. Добре положення. Ціна $22,500.
GEO. C. JOHNSON, JR.
75-08 Roosevelt Ave. HA. 9-4000
Закрито в неділю.

HEMPSTEAD adj. GARDEN CITY
Dutch-Colonnial дім на чудов. вироб. ½ акрі. 8 кімнат. 3 лазнички, цент. заля, модер. кухня, панел. нижа, канц. 4½% mtgs. Ціна $39,500.
Ivanhoe 1-8548

Пансіон на 30 осіб
В ГОРАХ CATSKILLS
Прекрасне положення з власною пляжею.
Вигідні умови виплати.
За інформаціями писати:
Box 146
Lexington, N. Y.
Тел.: Lexington 2921
Продаж без посередників.

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

АВТОВИЙ МЕХАНІК
досв. при автах Nash, також частинна праця тільки при Nash; механіки і мех. помічники, 4 роки досвіду на всіх роботах; частин. праця при металях, висока платня. Телеф. цілий тиждень від 1-3 і 7-10 веч.
GR. 5-4201

(12) ДОКОВИХ СТОЛЯРІВ
у віці до 45 років, мусять мати досвід в роботі River Bulk Read. Платня $2.15 на годину. 40 год. тижнево від понеділка до п'ятниці. Праця тільки на липень і серпень. Зголошуватися до
PATTERSON
Supervisor of Bridges and Building
Room 5
New York Central Railroad
Weehawken Passenger Station
Weehawken, N. J.

Route Salesmen
Вже є уторовані дороги для продавців з добрим виглядом та солідних в праці у віці понад 25 р. 1) понад пересічна платня, 2) 5 днів в тижні, 3) 3 тижні вакацій по 5 р., 4) хворобова платня, госпіталізація, забезпечення на життя, 5) уніформи. Голоситись між 5:30-7 P.M.: **Holtermann's Bakery,** 405 Arthur Kill Rd. Great Kills, Staten Island.

ДОСВІДЧЕНІ НІЧНІ ПОРТЕРИ
15-25 Whitehall Street
New York City
Room 210 — голоситись між 3—5 по пол.

РОБІТНИКИ ДО АВТ.
Добра платня. Постійна праця.
Frame man (1)
Metal man (1)
CHARLIE DE MAR CO.
AUTO BODY
15 W. Marie St., Hicksville, L. I.

ОПЕРЕЙТОРИ
потрібні до
Merrow—Zig-Zag—Plain
машини до шиття.
Денна або нічна праця.
VAL MODE LINGERIE
100 — 8th St., Passaic, N. J.

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ"

RESTAURANT

GRIPSHOLM RESTAURANT, Inc.
324 E. 57th St.
New York 22, N. Y.
Найкраще шведське "Smoergasbord".
Перекуски, — коктейлі, — обіди.
Охолоджено.
PL 9-6260

Повний обід від $2.85. Бенкети на 10-1,000 осіб. На бажання приватні залі. Спеціяльне меню на групові обіди, прийняття, весілля і т. д. **Ревія-танці. Перекуски від полудня до 3-ої год.**
CARL HOPPL'S — VA 5-6035
Valley Stream Park Inn.
Merrick Rd. Valley Stream, L. I.

MISCELLANEOUS

Дещо уживані чоловічі убрання, плащі, черевики і ґалянтерія. Для себе і для висилки за океан, по дуже поміркованих цінах. Поправки даром.
LUTA CLOTHING
599 W. 187th St. off
(St. Nicholas Ave.)
IRT 191 St.

John Ton's, WANTAGH ANNEX
Wantagh Ave., Wantagh, L. I.
Найгарніша ціль прогулянки в Лонґ Айленді.
Німецька кухня, печені на-дико. Дріб, риби "Sea Food" — це наша спеціяльність. Чудові вина і пиво. Можна влаштовувати бенкети, весілля і прогулянки.
Tel.: SUnset 5-9782

ХВОРІ, НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ

Всі, що хворіють на недугу шлунка, як кваси шлунка, ґази, запір, нестравність, відбивання, завороти голови, біль у крижах, короткий віддих, жіночі недомагання, гемороїди, ревматичні болі, цукрицю й інші недомагання, повинні ще сьогодні зажити зілля Д-ра Міллера, яке складається з 6 природних, пахучих зел, п. н. **„J. M. L. Herb Compound #6"** а вже завтра почуються ліпше.

Зілля це не вариться, ані не запарюється, а вживається його в природнім виді, так, як є у пачці. Тим то воно таке помічне й корисне.

Зілля це повинно находитися як перша поміч у кожній хаті.

Ціна одної пачки враз з поштовою пересилкою $6.85. Якщо бажаєте зробити своєму приятелеві вартісний дарунок, тоді дві пачки тільки $10.00 з пересилкою.

Пишіть зараз, долучуючи чек або Моней Ордер, на адресу:
THE MILLER CO. INC.
Dpt. 41, 790 Broad Street
Newark, N. J.

META INC. Jewelers
WATCHES-JEWELRY
RADIO
236 E 14th ST.
NEW YORK 3, N.Y.

Business Opportunity
БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

CARTERET
Модерний Super Market
Нове влаштування.
Площа для паркування.
Досконала нагода для спільників.
На продаж, або винайм.
Kimball 1-5655

AUTO COLLISION BUSINESS
Добре поставлений бизнес. Ідеальне положення в Бронксі. Ціна $4,000. Телефонувати в будні 12-3
TU 7-0660

ГАЗОЛІНОВА СТАНЦІЯ
і робітня направи авт.
Brooklyn. Добре поставлений бизнес, добрий ліз. Продається з стратою з уваги на недугу.
Кличте **GE 8-9779**

ГРОСЕРНЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН
Добре вироблена торгівля, в словянській дільниці.
Продається тільки за $1,800 ($1,200 готівкою, а $600 на легкі сплати).
Телефонувати: **OR 3-1391**

НА ПРОДАЖ
ГРОСЕРНЯ І М'ЯСИВА
311 Holladay St. cor. Lafayette St.
Jersey City, N. J.
Інформації **DElaware 2-9690**

AUTO Body, Fender and Paint Shop. Все модерне, засноа. тому 38 р., компл. влаштування, кіоск на фарби і піч. Довгий ліз. Робітня на 15 авт. Ключ, стак і все зі стратою на скорий продаж. Boehmer, 224 W. Merrick Rd., Valley Stream, L. I. Valley Stream 5-4075.

Ділимося сумною вісткою, що 9-го липня 1957 р. після короткої і важкої недуги помер наш Найдорожчий Муж і Тато

НИКИТА ГРИГОРОВИЧ ГНАТЧЕНКО

б. сотник Армії УНР та абсольвент Укр. Господ. Академії в Подєбрадах.

Покійний родився 31 травня 1888 р. в Золочеві, Харківщина, Україна.

ПАНАХИДА — в п'ятницю о год. 8-ій веч. в пох. заведенні П. Яреми, 129 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в суботу після заупокійної Служби Божої о год. 9-ій рано з Укр. Православ. Святотроїцької Церкви при 274 4-та Евеня в Ню Йорку на цвинтар Оливна Гора в Брукліні.

Тяжким горем прибиті
АННА — дружина, МИХАЙЛО — син,
СТЕФАНІЯ — невістка.

MISCELLANEOUS

ECONOMY Українська Ювелірна Крамниця **JEWERLY COMPANY, Inc.**
335 E. 14th St., New York City, Tel.: GRamercy 5-7430
ПЛАТИМО $20.00 за Ваш старий годинник, без огляду, в якому стані, при ЗАКУПІ годинника BENRUS.

Прим.: Автоматичний, водонепроникливий, 17 каменів годинник — ціна	$49.95
Ваш годинник	20.00
Остаточна ціна	$29.95

Фірма — „VIKING", — єдина
УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА СОДОВИХ ВОД,
оголошує продаж своїх напоїв з наступаючим літнім сезоном.
НАШІ ВИРОБИ Є З ПРАВДИВИХ ОВОЧЕВИХ СОКІВ. Доставляємо по домах, пікніках, ґросерних, народних домах тощо.
Всім громадянам ОСОБЛИВО РЕКОМЕНДУЄМО багату на вітаміну "С" журавинну (КЛЮКВОВУ) СОДУ та СІТРО. — Замовляти по адресі:
VIKING SODA WORKS
87 GASTON AVE., GARFIELD, N. J.
Tel.: GRegory 3-3846
Власник: **Іван ЛЮТИЙ-ЛЮТЕНКО з синами**

Посмертні Згадки

ЯКІВ ГУЙДУК, член Б-ва св. Кирила і Методія, Відд. 86 У. Н. Союзу в Олифант, Па., помер 11. червня 1957 на 67-ім році життя по короткій недузі. Оставив у смутку дружину Анну, 3 синів і одну доньку. Покійний походив зі с. Петриківці, пов. Бучач, Зах. Україна. Покійний Я. Гайдук був дяко-вчителем, щирим і жертвенним українцем для народних і церковних справ. Учителював у Сиракюзах на парафії 14, а в Олифанті 11 років. Похорон відбувся з церкви св. Кир. і Мет. в Олифанті на кладовище св. Михаїла в Ніколсон, Па., при участи родини, приятелів і членів Відд. 86. — В. Н. П.!
А. Тарас, секр.

ВАСИЛЬ ҐАДЗУК, член Відд. 395, помер 17 червня. Вступив до Союзу 1918 р. Полишив у смутку дружину Марію, 3 синів і 2 доньки. Похорон відбувся 21 червня зі заведення Петра Яреми при 7-ій вул. в Ню Йорку. — В. Н. П.!
А. Герман, секр.

ІВАН БОБАК помер наглою смертю на удар серця дня 25-го червня о год. 2:30 по пол., проживши 71 років. Прожив в Росфорді 47 років. Був довгі роки член У. Н. Союзу, Відд. 235. Родився в 1886 р. в с. Босько, пов. Сянок, Зах. Україна. Полишив дружину Магдалену, 3 синів Михайла, Иосифа і Івана, 2 доньки Марію і Антоніну та 12 внуків, сестру Розалію і брата Михайла. Похорон відбувся 28-го Червня з Гр.-катол. церкви в Росфорд при участи родини, кревних і знайомих. Похоронений на цвинтарі Кальварія. — В. Н. П.!
М. Теплий, секр.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

У ФІНЕКСІ В ПІДМІСЬКІЙ ЛІТНИСЬКОВІЙ ДІЛЬНИЦІ:

Your Broker of Paradise Valley in Phoenix, Arizona.
Tel.: WHitney 5-6974

Коло 900 родин закупило парцелі вартости понад 1,500.000 дол. Багато із них відмовилися продати ті парцелі за подвійну ціну закупу.

Уявіть собі скільки вартости принесе Вам парцеля із 10-ти акрів, яку Ви можете сьогодні закупити лише за 4,950.00 дол.?

Місто Фінекс є майже одиноке місто в світі, яке розбудовується скорим темпом. Одні із найбільших індустрій, як: General Electric & Sperry Rand та інші, вже будують тут свої фабрики.

Крім того Фінекс, із своїм гарним повітрям, вже сьогодні є найкращим місцем для літників, та незаступним для людей хворих на астму, легені і т. п.

Коли бажаєте дещо більше знати, прошу писати до:
ARIZONA INVESTMENT & REALTY CORPORATION
4117 E. Bell Rd. R. R. 2, Box 988,
PHOENIX, Arizona.

New Subdivision with 5 & 10 acres parcels could be purchased still at: Total Price only $5,950.00 per 10 acres with 10% down & $50.00 Monthly incl. 6%.

We also have other good investments from 1 up to 1,000 acres of land, from $35.00 per acre.

ЛІКИ і ХІРУРГІЧНИЙ ВИРЯД
НАЙВІДПОВІДНІШІ ДАРУНКИ
(Rimifon, Penicilin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Irgapyrin, Orinase (diabetes).

Еластичні пончохи — бандажі на пропуклину — пояси на усунення жолудка — і все потрібне для домашньої аптечки.

ВИСИЛАЄТЬСЯ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.
МИТО ОПЛАЧУЄТЬСЯ ТУТ • ҐАРАНТІЯ ДОСТАВИ.
• СПЕЦІЯЛІСТИ ЕВРОПЕЙСЬКИХ РЕЦЕПТ. •
Пишіть, або телефонуйте:
B. Feldman Pharmacy
111 Ave. "A" & 7th Street, NEW YORK CITY
Tel.: OR 7-5980

УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виготовляє на замовлення нові футра та переробляє уживані футра по найновіших фасонах.

ЖАКЕТИ
НАКИДКИ
СТОЛІ

ПРИСТУПНІ ЦІНИ.
•
ДОГІДНІ СПЛАТИ.

КУНИЦІ
КАМІННІ
І ЛІСОВІ
МІНКИ
СОБОЛІ

J. WUJKIW, Inc.
MFG. FURRIERS
111 E. 7th ST., NEW YORK 9, N. Y. — Tel. Spring 7-8710

УВАГА! НЮАРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
У МІСТІ НЮАРКУ ВІДКРИТА НОВА
КРАМНИЦЯ ДЛЯ ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.

- **Висилаємо поживу, нову і ношену одежу, суконні, шкіряні і текстильні вироби, медикаменти і т. п. Вишліть своїм рідним і знайомим!**
- **Пакунки будуть доставлені до місця призначення протягом шости тижнів. Посилки вислані повітряною поштою будуть доручуватися протягом 7-10 днів.**
- **Висилаючий одержить особисту посвідку від відборця пакунка. Висилки пакунків і доручення ґарантується.**
- **Всі посилки повнотою оплачується тут включно з митом. Той, що одержить пакунок не буде нічого доплачувати.**

КАНЦЕЛЯРІЯ ВІДКРИТА КОЖНОГО ДНЯ ВІД 9-ої ГОД. РАНКУ ДО 6-ої ГОД. ВЕЧОРОМ
В СУБОТУ ВІД 9-ої РАНО до 4-ої ГОДИНИ ПОПОЛУДНІ.
PACKAGE EXPRESS CO.
314 MARKET STREET NEWARK, N. J.
Тел.: (Newark) MItchell 2-2452
Зверніть увагу на нову адресу!
(Біля Пенсилвенія станції в місті Нюарку).

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"!

— ФІРМОВІ ГОДИННИКИ —
ЮВЕЛІРНІ ВИРОБИ
• ДІЯМАНТИ •
• РАДІОПРИЙМАЧІ •
AIR CONDITIONERS "EMERSON"
• ВІТРЯКИ •
— ВЕНТИЛЯТОРИ —

Використайте небувалий літній **ВИПРОДАЖ**
Знижка на всі товари аж до **50%**

АРТРЕТИЗМ

Нормальна рука — **Артретична рука**

Досліди в SPEARS відкрили двері для видужання тисячам тих хворих, що вже не мали ніякої надії на поміч у їх артретичних і ревматичних болях.

Якщо ВИ заінтересовані в цьому лікуванні, що допомогло вже так багато людям в їх болю і окаліченні, зверніться листовно до нас за відповідною безплатною літературою та відвідайте Вашого місцевого лікаря - хіропрактора.

Spears Chiropractic Hospital, Dept. B-102, Denver 20, Colo.

ВАКАЦІЇ

ПАНСІОН
СЕРЕД ЧАРІВНИХ ГІР,
у
Catskill Park Farm
Lexington (Greene County) New York
ROUTES: 17 & 23A, or 17, 28 & 42 to Lexington, N. Y.
Telephone: **Lexington 2-678**
Автобусова стація: **Hunter, N. Y.**
ПОВНИЙ КОМФОРТ. • ДОБРИЙ ХАРЧ.
• КУПІЛЬ З ПЛАВАННЯМ •
— **Поміркованi ціни** —
Прохаємо дзвонити безпосередньо до Лексінґтону, а в Ню Йорку по інформації: EVergreen 4-6678
Упр.: Люба і Ярослав КУРДИДИКИ

ВІДПОЧИНКОВИЙ ДІМ В ГОРАХ
Catskill Місцевість: **HUNTER, N. Y.**
Початок сезону: 29-го червня 1957 р.
• КУПІЛЬ В РІЧЦІ •
До винайму кімнати з прохарчуванням
Для дітей до 12-ох років — знижена оплата
Ближчі інформації:
ОКСАНА КЛЮФАС
230 East 14th Street, N. Y. C.
Тел.: ALgonquin 4-3749 — від год. 6:00 P. M.
в часі сезону: Hunter, N. Y. — Тел.: 4765

ПАНСІОН Glen Spey Manor
в горах КЕТСКІЛ, серед соснових лісів.
Гарні одно до п'ять-особові кімнати, відреставровані і з комплетним урядженням.
Повний комфорт. — Кухня в заряді фахової господині.
Влизько до великого озера Гайланд лейк і Оселі УРСоюзу
• ПОМІРКОВАНІ ЦІНИ. •
Інформації:
М. БОЙЧУК з Ню Джерзі — Телеф.: DRexel 6-1333
в Ню Йорку „ЕКО" — Телеф.: AL 4-0888
а також від 30-го червня — Port Jervis, N. Y. 3-7979

MISCELLANEOUS

ШКІРА — вже опакована! — Купіть і шліть Вашим Рідним в Европі.
Купуйте прямо по гуртовій ціні. Одержите найкращу шкіру на верхи і золі, яка є в нашій країні, по гуртовій ціні. — **Замовляйте спеціяльні ПАКУНКИ з ШКІРОЮ (великий розмір) в яких є матеріяли на верхи, золі, футрівка і шкіра до викінчування. — Чорний колір.**
ШКІРА НА ВИСОКІ ЧОБОТИ — Ціна шкіри, яку висилаємо до Вас: 1 пара $13.00; 2 пари $25.00; 3 пари $35.00; 4 пари $45.00 — Ціна шкіри з висилкою до Европи вкл. пошт. оплату, мито і пересилку: 1 пара $32.00; 2 пари $50.00; 3 пари $67.00; 4 пари $82.00.
Ми можемо висилати спеціяльні пакунки з шкірою прямо до Европи, через аґента з дозволом в нашому місті. Ціни включають всі митні оплати, всі кошти пересилки і контролі та забезпечення ґарантії достави.
Замовляйте сьогодні або зайдіть оглянути.
• Відкрито цілий день в суботу •
CONNECTICUT LEATHER CO.
75 Windsor St., Hartford, Conn. — Телефон: Jackson 2-2251

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ МУЖЕСЬКОЇ і ЖІНОЧОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ „ДІЯДЕМ"
ПРОДАЄ — товар найкращих американських фірм по найдешевших цінах.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР ШТАНІВ.
Маншети і поправки виконується на місці — БЕЗПЛАТНО.
В цьому самому приміщенні КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ ВОЛОДИМИРА ЗАКЛИНСЬКОГО
виконує на замовлення ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ одяги (костюми і плащі).
БУДИНОК: УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
140 — 2nd Ave, N. Y. C. SP 7-5926

ПАЧКИ Дарунки до Европи
ЦЕ — ПОМІЧ ВАШИМ РІДНИМ

Першоякісні МАТЕРІЯЛИ на костюми, плащі сукні, та інші новості, домашні приряди, харчі, ліки, медичний виряд і т. п.

З УВАГИ НА НАШУ СПЕЦІЯЛЬНУ УМОВУ ЗАГРАНИЦЕЮ, НАША ДОСТАВА Є НАЙСКОРІША.

Всі оплати, забезпечення, включені в мито.
Відборець не платить нічого.
• Дістанете посвідку з підписом відборця. •
Наше бюро положене дуже догідно.. Слідуючі сабвеї є від нас менше, як на один бльок:
7th Ave (IRT); BMT; 6th and 8th Ave. (IND).
Get off at 23rd Street station of all subways
USAM Corporation
158 West 23rd Street, Dept. U; New York 11, N. Y.
(Third Floor) Tel.: **WAtkins 4-6150**

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх
NEW JERSEY
Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568